

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
 tiskarna razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni črtni račun št. 11.400

Konec sani

o vzhodnem rimskem cesarstvu

Pred strnitvijo vsega Balkana v enem bloku

Po fašistovskem pohodu na Rim je usmeril duce Benito Mussolini vse svoje zunanje politične načrte na Balkan. Slediti je hotel zgledu starega Rima, ki je zavojeval Helado in Bizant ter ustvaril svoj balkanski imperij, ki se je pozneje odcepil od svojega središča kot Vzhodno rimsko cesarstvo in Rim preživel za celih 1000 let. Bili so časi, ko je izgledalo, da bodo padle v Mussolinijeve mreže vse balkanske države razen Jugoslavije. Mala Albanija je skoraj izgubila vsako samostojnost; nad njo je Rim raztegnil svoj vsiljivi protektorat. Njegov namen je bil napraviti iz nje izhodno središče za popolno zavojevanje Balkana. Potem se je pričelo bratenje Rima in Sofije ter naposled še Rima in Aten ter Rima in Ankare, da niti ne omenjamo velikih naporov za odcepitev Rumunije od Jugoslavije in Češkoslovaške. Duce, ki je vtaknil v žep malo in podkupljivo Albanijo, je zasnoval načrt balkanskega bloka, ki naj bi obsegal Grčijo, Bolgarijo in Turčijo, eventualno tudi še Rumunijo ter bi bil naperjen v prvi vrsti proti Jugoslaviji, katera bi morala izginiti z zemljevida Evrope.

Takrat smo preživljali v mednarodni politiki težke in nevarne čase. Če bi se bili Mussolinijevi načrti uresničili, bi bil organiziran proti nam kompaktno ves Balkan! Položaj je bil več let nejasen, samo Rumunija se je v tem času tesno in dokončno oklenila male antante. Polagoma je pa dozorevalo spoznanje, da se Rimu ne bo posrečilo uresničiti teh črnih naklepov. Balkan se je bolj in bolj zatekal k geslu »Balkan balkanskim narodom!« Zveza Atene, Sofije, Ankare pod vodstvom Rima je dokončno propadla in namesto nje je prišlo tisto, česar Rim še v sanjah nikoli ni pričakoval: prišel je balkanski pakt. Ta pakt je zvezal v tesno skupnost Jugoslavijo, Rumunijo, Grčijo in Turčijo. Izven bloka je ostala samo še Bolgarija in od Rima preveč odvisna Albanija. Toda tudi Bolgarija se je med tem zelo približala tistima dvema državama na Balkanu, ki sta Mussoliniju najmanj ljubi: Jugoslaviji in Rumuniji. Započeto zблиževanje med Bolgarijo in Jugoslavijo se še nadaljuje in obeta najboljši rezultate.

Vendar je Rim še vse doslej mogel upati, da se mu bo posrečilo pridobiti popolnoma zase vsaj Bolgarijo. Tudi še prav v zadnjem času, v zadnjih mesecih in tednih, je poizkusila italijanska diplomacija vse, samo da Bolgarije ne bi do-

cela izgubila. Nekateri so se že bali, zlasti v Parizu, toda potovanje Mušanova na zapad, v Francijo in Anglijo, je razpršilo te strahove in jih tudi to, če se na vrtnitvi ustavi iz kurtoazije v Budimpešti, ne bo priklicalo nazaj. Nasprotno, pripravlja se celo pristop Bolgarije k balkanskemu bloku. Sofija sicer ne bo podpisala balkanskega pakta, temveč poseben pakt, ki se bo od prvega razlikoval samo v toliko, da ne bo izključeval veljavnosti člena 19 statuta Društva narodov, t. j. mirne in sporazumne revizije mirovnih pogojev. Naš zunanji minister g. Jevtič je odpoval sedaj v Ankaro v glavnem zato, da pripravi ta aranžma z Bolgarijo. Nobenega vzroka torej nimamo dvomiti v sklenitev takega nenapadnega in zavezniškega pakta med Bolgarijo na eni ter Jugoslavijo, Rumunijo, Grčijo in Turčijo na drugi strani. Čim se pa to zgodi, je tudi Bolgarija dokončno izgubljena za vse italijanske kombinacije. Balkan je ves strnjen v eno enoto!

Preostane le še mala Albanija, ki ne šteje niti milijon prebivalcev. Toda naj novejši vesti iz Tirane nam pravijo, da je poraz Italije na Balkanu silno uplival tudi na to državo, ki je spoznala, da je zaradi italijanskega vmešavanja v njene zadeve ostala popolnoma izolirana, kakor da sploh ni na Balkanu. Njen kralj Ahmed Zogu bo, kakor se zatrijuje, potoval v kratkem v Ženevo in v Pariz, kjer se bo sešel z vodilnimi francoskimi državniki, zlasti z zunanjim ministrom Louisom Barthoujem. In o namenu tega potovanja pripovedujejo zanimive detajle. Ahmed Zogu bi rad razdružil svoj zakon z Italijo ter naslonil Albanijo na zavezništvo z Jugoslavijo ter s tem na ves ostali Balkan. Posredovalno vlogo je baje prevzela Turčija, ki je obnovila z Albanijo redne diplomatske stike in ima zlasti na albanske muslimane, med katerimi spada tudi kralj Ahmed Zogu, precej upliva. Za to pa rabi Tirana moralno, politično in materialno podporo Pariza. Če jo bo Pariz nudil, potem bo morda že v kratkem izgubila Italija še to zadnjo in edino postojanko na Balkanu in bo tako definitivno konec vseh Mussolinijevih balkanskih sani. Vseh šest balkanskih držav bo potem združenih v mogočem bloku in za Rim zaprto s šestimi ključi! Tako se bo zrušil v nič veliki ducejev sen, šlo bo znova po vodi »vzhodno rimsko cesarstvo«. Morda se bo kdaj končala tako tudi podonavska akcija? -T.

Namen Barthoujevega potovanja v Prago

FRANCOSKI ZUNANJI MINISTER BO RAZPRAVLJAL V PRAGI O VSEH AKTUALNIH VPRAŠANJH.

PRAGA, 19. aprila. V zvezi z bližnjim obiskom francoskega zunanjega ministra Barthouja poroča glavno glasilo češkoslovaških kmetijcev »Venkov« sledeče: Barthou ne bo razpravljal samo o francosko-češkoslovaških odnosih, marveč o vseh vprašanjih in problemih, ki zadevajo politiko male antante. Na dnevnem redu bo torej razprava o vprašanju srednje Evrope, vprašanje »Anschlusa«, problem razorožitve, odnosi napram Italiji, Nemčiji in sovjetski Rusiji, kakor tudi razprava o splošnem organskem razvoju Evrope s tem dovelj podkrepljena važnost njegovega obiska, ne oziraje se na dejstvo, da bo Barthou, zunanji minister zavezniške Fran-

cije, prvič obiskal Češkoslovaško in njeno prestolnico. Barthoujev obisk ne pomeni samo odobritev dosedanje skupne politike, marveč tudi nadaljnje prijateljstvo in skupno bodočnost. Politika Francije in male antante je tako jasna, da nihče ne sme trditi, da se v Pragi pripravlja nekaj tajnega, bilo proti komurkoli.

JAPONCI IN KITAJCI SE PRIPRAVLJAJO.

NEWYORK, 19. aprila. Rudniki v Aziji delajo s tremi menjavami delavcev torej dan in noč, ker prihajajo iz Japonske in Kitajske ogromna naračila železa. Nobenega dvoma ni, da so ta naračila v zvezi s pripravami na vojno.

Nova vlada Nikole Uzunovića

Demisija stare in sestava nove rekonstruirane vlade Ministrstva brez portfelja ukinjena — Iz Slovenije je v novi vladi senator dr. Fran Novak

BEOGRAD, 19. aprila. Vlada Nikole Uzunovića je odstopila in je Nj. Vel. kralj Aleksander odstop sprejel ter imenoval takoj novo vlado g. Uzunovića, ki jo tvorijo: Nikola Uzunović, ministrski predsednik; dr. Dragutin Kojić, minister n. r. in narodni poslanec kot minister za kmetijstvo; dr. Ilija Šumenković, minister n. r. in narodni poslanec, kot minister prosvete; Boža Maksimović, minister n. r. in narodni poslanec, kot minister pravosodja; Svetislav Milosavljević, ban vrbaske banovine, kot minister prometa; dr. Grgur Anđelić, minister n. r. in narodni poslanec, kot minister za telesno vzgojo; Juraj Demetrović, minister na razpoložanju in narodni poslanec, kot minister za trgovino in industrijo; dr. Milorad Djordjević, minister n. r., kot minister financ; dr. Stjepan Srkulj, minister n. r., kot minister za javne gradnje; Bogoljub Jevtić, minister n. r., kot zunanji minister; Žika Lazić, minister n. r., kot minister notranjih zadev; dr. Fr-

Novak, senator, kot minister za socialno politiko in narodno zdravje; Milan Ž. Milovanović, armijski general, kot minister vojske in mornarice ter Milan Ulianski, generalni ravnatelj gozdnega industrijskega podjetja »Šipad«, kot minister za gozdove in rudnike. Iz vlade, v kateri ni nobenega ministra brez portfelja več, so izstopili: dr. Albert Kramer, Iv. Pucelj, Hamdija Karamehmedović, inž. Lazar Radivojević, dr. Lavoslav Hanžek in general Dragomir Stojanović. Na novo je vstopil v vlado slovenski senator dr. Fran Novak iz Ljubljane. Ministrski predsednik Nikola Uzunović je podal časnikarjem izjavo, v kateri je na glasil, da nova vlada ni nikakšna sprememba politične linije, ki ostane slej ko prej enaka dosedanj. Vlada se je rekonstruirala po sprejetem proračunu le iz tehničnih in varčevalnih vzrokov. Zaradi zmanjšanja izdatkov, so bila ukinjena vsa mesta ministrov brez portfelja.

Manifestacija zavezništva s Turčijo

TRIUMFALNO BIVANJE NAŠEGA ZUNANJEGA MINISTRA BOGOLJUBA JEVTIČA V TURŠKI PRESTOLNICI.

ANKARA, 19. aprila. Obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Bogoljuba Jevtiča v glavnem mestu Turčije se spreminja vedno bolj v prirčno manifestacijo jugoslovansko-turškega prijateljstva in zavezništva zvestobe. Jugoslovanski gosti so povsod predmet slavljenja in počastitve. Včeraj je obiskal Jevtić predsednika poslanske zbornice Kiasima pašo, takoj nato pa ministrskega predsednika Ismeta pašo, popoldne je pa on sprejel oba v »Ankara Palace hotelu«. Zvečer je priredil turški zunanji minister Tev-

fik Ruždi bej na čast svojemu jugoslovanskemu tovarišu banket, na katerem se je Jevtić zahvalil za počastitev in izjavil v daljšem govoru, da streme vsa politična prizadevanja Jugoslavije in Turčije k uresničenju skupnega cilja, izraženega v geslu »Balkan balkanskim narodom!« cilju, ki je dosegel prvo izpolnitev v balkanskem paktu. Jevtić bo ostal v Ankari še jutri, nakar se bo vrnil preko Carigrada v Sofijo in Beograd. Ankarski listi objavljajo ministrovo sliko, biografijo in tople pozdravne članke.

Italijanske intrige v Grčiji

ATENE, 19. aprila. Kakor se zatrijuje v tukajšnjih diplomatskih krogih, je sklenila italijanska vlada storiti pri grški diplomatske korake zaradi balkanskega pakta, posebno pa zaradi tajnih klavzul, ki jih baje vsebuje. Senzacija je pa vzbudil tudi oster naštop Venizelosa proti balkanskemu paktu. Venizelos pravi, da daje Italijansko-grški pakt in jugoslovansko-grški bilateralni sporazum zadostno zagotovilo za varnost grških mej in zato balkanski pakt ni potreben. Sploh se opaja, da jadrsko Venizelos in njegovi pristaši popolnoma v Italijanske vode ter izrabljajo svoje težnje tudi v notranji politiki proti sedanjí vladi.

Starhemberg o avstrijskem fašizmu

RIM, 19. aprila. Knez Starhemberg, ki se že nekaj dni mudí tu, je dal listu »Giornale d'Italia« izjavo, v kateri pravi, da je sedaj glavno delo v Avstriji nova ustava, katero bo večina gotovo z veseljem sprejela, ker je avstrijsko ljudstvo protidemokratsko, protiparlamentarno in protimarksistično. Nova ustava bo fašistično navdahnjena z načelom avtoritete in kolektivizma. Razlika med italijanskimi in avstrijskimi fašizmom je

le v tem, da avstrijski ni centralističen. Nemškega problema v Avstriji ni več. Avstrija je nemška po jeziku in kulturi, a dekla Berlina ne bo nikoli. Prijateljstvo z Italijo je glavni temelj in on je vedno deloval na zvezo Italije, Avstrije in Madžarske. Da je do tega prišlo, je v prvi vrsti zasloga hajmvera, ki te linije nikoli ne bo opustil. Hajmver bo sodeloval do skrajnosti z Dollfussom, ki misli moderno in je pravilno doumel idejo fašizma.

MUŠANOV POJDE TUDI V RIM.

RIM, 19. aprila. Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov, ki je odpoval iz Londona v Pariz in od tam v Berlin, bo prispel v nedeljo tudi v Rim, kjer ga bo sprejel med drugimi šef vlade Mussolini.

TROCKI ODPOTOVAL V ŠPANIJO?

LONDON, 19. aprila. »Reuterjev dopisni urad« poroča, da je bivši sovjetski komisar Lev Trocki zapustil Francijo in odpoval v Španijo.

HLADNI VAL PRIHAJA.

BERLIN, 19. aprila. Po poročilih iz Londona, so hladni valovi zraka z Atlantskega oceana preplavili že vso Anglijo. Hladneje postaja tudi že v Belgiji, Holandiji in Nemčiji.

Dnevne vesti

Dva katastrofalna požara na Dravskem polju

Milijonska škoda!

V Spodnjih Pleteljih je ogenj uničil vse imetje 15 posestnikov, v Medvedcah pri Ptujski gori pa 5 posestnikov - Zgorelo je 50 glav živine in je bilo pri gašenju težko ranjenih 8 oseb

Zeleno Dravsko polje je bilo včeraj popoldne in preteklo noč pozorišče dveh katastrofalnih požarov, ki sta do tal uničila, kolikor je doslej znano, 20 domačij in spravila na beraško palico prav toliko posestnikov. Znano je Dravsko polje po številnih požarih in so nekatere vasi »kontumacirane«, ker so zavarovalnice sklenile, da ne bodo za določeno dobo let prevzele nobenih zavarovanj in jamstev. Požarne katastrofe, kakršna je zadela sinoči vas Spodnje Pletelje, pa ljudje že dolgo ne pomnijo.

Okrog 14. ure se je pričel valiti gost dim proti nebu v Medvedcah pri Ptujski gori. Kmalu nato se je posvetil plamen in vse okoliške vasi so bile alarmirane o požarni nesreči. Goreti je začelo v gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Sagadina. Ker je bilo vetrovno, se je požar naglo širil in so bile v pol uri v ognju domačije posestnice Marije Medvedove, Hele Furmanove, Franca Unuka in Fr. Marčiča. Ljudje so bili vsi zbegani in so nekateri rešili le golo življenje. Na pomoč so prihitele požarne brambe iz Cirkove, Ptujске gore, Majšperga, Hajdine in Ptujja, ki pa so se morale omejiti samo na reševalna dela, ker je takoj zmanjkalo vode. Nikjer v bližini ni bilo mlake ali potoka, da bi bili gasilci lahko črpali vodo in tako omejili požar. Škoda znaša nad pol milijona dinarjev in je le deloma krita z zavarovalnino. Posestniku Sagadinu in še dvema drugima so zgoreli vsi objekti, tako, da so danes brez strehe in brez vseh sredstev navezani na pomoč in usmiljenje dobrih ljudi.

Kako je nastal ogenj v Medvedcah še ni točno dognano. Ljudje, ki so delali tam blizu na polju, pravijo, da ga je najbrže zanetila iskra iz lokomotive industrijske železnice Pragersko-Medvedce. Železniški nastavljenici pa to trditve zanikajo in pravijo, da je v Medvedcih že gorelo, ko je pripeljal tovorni vlak. Z nadčloveškim naporom se je združenim gasilcem posrečilo požar omejiti. Dolgi 5 ur so bili neprestano v akciji in so se popolnoma izčrpali šele v mraku vrnili na svoje domove.

Še so tleli tramovi in še se je valil dim na pogorišču v Medvedcih, ko se je okrog

8. ure sinoči zažarelo nebo sredi Dravskega polja. Niso še spravili gasilci svojega orodja in brizgaln, že so morali ponovno hiteti na pomoč v Spodnje Pletelje pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ker tudi na večer ni ponehal veter, je bila vas namah v ognju. Divje so se sukali ognjeni zubli, ki so bili vidni na vsem Dravskem polju in so ognjeni žar opazovali celo Mariborčani. Kolikor smo mogli do zaključka lista doznati, je zgorelo v Spodnjih Pleteljih 15 posestnikov vse imetje in vsi objekti. Le nekaj stanovanjskih hiš, ki so bile krite z opeko je kljubovalo ognju. Pri gašenju se je hudo ponesrečilo 8 oseb, ki so jih takoj pripeljali hudo opečene v ptujsko bolnišnico. So to posestnica Marija Napastova, posestnikova hčerka Terezija Klanjškova, posestnikov sin Anton Klanjšek, posestnika Ant. Beraničeva, posestnik Štefan Pernat in 3letna posestnikova hčerka Terezija Klanjškova. Nekaterim posestnikom je zgorela tudi vsa živina in je škoda precejena po dosedanjih ugotovitvah nad 1 milijon dinarjev. Ogenj je izbruhnil v gospodarskem poslopiju posestnika Franca Pleterskega. Na pomoč so prihitele požarne brambe iz Sv. Lovrenca, iz Gornjih Pletelj, iz Cirkove, Šikol, Hajdine, Ptujja, in Ptujске gore. Gasilci so imeli zelo težavno delo, ker so bili studenci že v pol ure vsi izčrpani in ni bilo dobiti vode nikjer.

Med vaščani je bila silna panika in so orožniki le z največjo težavo vzdrževali red. V veliki nevarnosti so bili tudi gasilci, ker je veter raznašal gorečo slamo s hiše na hišo, tako, da niso nikoli imeli zavarovanega hrbta. V veliki nevarnosti so bile sosedne vasi Gornje Pletelje in Župečja vas. V strahu pred požarom so tudi tam posestniki spravili iz hlevov vsó živino. Kako je ogenj nastal, ne vejo. Značilno je, da je vas Pletelje toliko let kljubovala požarnim katastrofam. Dočim so vse sosedne vasi bile neprestano izpostavljene ognju, v Pleteljih že nad 50 let ni gorelo. Hiše in gospodarska poslopja so bila stara in v pretežni večini krita s slamo. Zato ni čuda, če je pri prvem požaru zgorela skoraj vsa vas.

Nov sokolski grob. Ni se še posušila prst in ni še ovenelo cvetje na grobu prerano umrlega Ivana Gerželja, že je prispela včeraj popoldne iz Črne žalostne vest, da je v tamkajšnji bolnišnici prenehalo biti zlato sokolsko srce prvega podnačelnika guštanjanskega Sokola Adolfa Leskovška. Pred časom so ga pripeljali v bolnišnico, kjer je iskal zaman zdravniške pomoči. Njegova nepričakovana smrt je hudo potrla članstvo guštanjanskega Sokola, njegove sorodnike ter znance in prijatelje, ki so ga vsi zelo ljubili. Bil je pokojni Adolf vzor Sokola in je svoje življenje uravnal popolnoma po vzvišenih sokolskih načelih. Njegovo truplo bodo prepeljali v Maribor in ga pokopali jutri v petek ob pol 16. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju. Uprava mariborske sokolske župe poziva vse bratske edinice v mestu in okolici, naj se udeležijo njegovega pogreba v čim večjem številu. Zbirališče bo četrte ure pred pogrebom pred mestnim pokopališčem. Bodi dragemu Adolfu Leskovšku ohranjen med nami lep in trajen spomin!

Iz poštne službe. Vpokojena je poštna uradnica Slava Kelcova v Mariboru.

Iz šolske službe. Premeščena sta učiteljica Zora Čerčecova iz Marenberga v Velike Lašče, in učiteljica Leopoldina Ravtar-Hercog iz Murske Sobote v Maribor.

Spomenik neznanemu junaku na Avali. Na Avali bodo porušili stari grad in na tem mestu bo naš kralj dal zgraditi monumentalen spomenik neznanemu junaku. Načrte za spomenik je izdelal jugoslovanski umetnik Meštrovič.

Poroke. V zadnjem času so se v mariborskih župnijskih cerkvah poročili: Mihael Repinc, čevljarški pomočnik in Frančiška Vogrinec, šivilja; Jernej Unuk, tovarniški delavec in Lucija Kidrič, posestniška hči; Avgust Male, ključavničar in Kristina Kurbus, prodajalka; Alfred Ozič, pekarski pomočnik in Amalija Pelha; Jožef Murgelj, kazniški paznik in Jožefa Lipsi, hči posestnika; Lenart Pirc, pekovski pomočnik in Magdalena Helbl; kuharica; Janez Kovač, šofer in Amalija Kocijan. Bilo srečno!

Smetanova ulica zvezana s središčem mesta. Precej težkoč in neprilik je povzročalo mestni občini mariborski vprašanje zveze Smetanove ulice s središčem mesta. Že pred leti, ko je bila Smetanova ulica urejena, so računali na zvezo z mestom preko Šmidererjeve parcele v Štrossmayerjevi ulici, kjer stoji stara stavba. Zemljišče in stavbo je kupila mestna občina, da bo na ta način mogla urediti zvezo. Že lani je bila na programu odstranitev te Šmidererjeve hiše, ki pa so jo pričeli šele letos podirati. V hiši je do zadnjega stanovalo 9 starih služkinj, ki so imele v njej kot v ustanovi stanovanje do smrti. Onemogle dekle so dobile novo streho v mestni hiralnici. Ta del, ki bo vezal mesto s Smetanovo ulico, bo urejen in izročen javnemu prometu že v kratkem.

Riziko dela. Delavec France Majcenovič je bil zaposlen pri neki mariborski stavbeni tvrdki. Pomagal je pri podiranju hiše in mu je pri tem padla na glavo deska ter ga tako hudo poškodovala, da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici.

Vozne olajšave. Jadranska obala, zdravilna kopališča, objezerska mesta in višinska letovišča: Po 10-dnevnem bivanju četrtinska vožnja pri vrnitvi. Zagreb: Sejem 28. aprila do 7. maja. Polovična vožnja v času od 26. aprila do 7. maja. Legitimacija 30 Din. Prilep: 25-letnica Sokolskega društva 27.—29. maja. Polovična vožnja od 24. maja do 2. junija. Dunaj: Mednarodni esperantski kongres. 19. do 24. maja. Za 25% znižana vožnja. Gorica: Obisk bojišč iz svetovne vojne. Od 1. maja do 30. junija. Za 70% znižana vožnja na italijanskih železnicah. Benetke: Mednarodna umetniška razstava 1. do 20. maja. 70% popust na italijanskih železnicah. Rim: Zgodovinska razstava s 70%-nim popustom, podaljšana do 28. oktobra. Čehoslovaška: Po 10-dnevnem bivanju 50% popusta pri vrnitvi iz letovišč. Oberammergau: Pasijonske igre 21.—23. septembra. 33.3% popusta na nemških železnicah. Budimpešta: Mednarodni sejem. 4.—14. maja. Polovična vožnja na madžarskih železnicah. Pri nas 50% popusta samo pri vrnitvi. V času od 27. aprila do 22. maja. Legitimacija 50.—Din. Znižan vizum pgó 2.50, ki se lahko preskrbi v Budimpešti. Poznanj: Mednarodni sejem 29. aprila do 6. maja. 25% znižana vožnja. Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic, valut in viz pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35. Tel. int. 21-22.

Vsak Mariborčan naj kliče telef. 29-70 in se prepriča, če je njegov naslov v »Velikem adresarju za mesto Maribor in široko okolico«, ki izide tekom leta 1934. pri Tiskovni založbi v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26.

Prejeli smo poročilo, da pride letošnje novo pivo Bok pivovarne Union, ki je izdelano iz pristnega bavarskega slada, v soboto, dne 21. aprila v promet. Letošnje novo pivo Bok je zopet zelo okusno, prijetno in blago v okusu in bo gotovo zadovoljilo najbolj razvajeni okus.

II. akademija dijakov trgovske akademije. Dijaki državne trgovske akademije v Mariboru prirede pod pokroviteljstvom veleindustrije g. I. Hutterja v soboto, dne 21. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma II. akademijo v proslavo junakov Krsta Frankopana in Petra Zriniskega. Otvoril jo bo pozdravni nagovor, sledile pa bodo igra »Svatba Krečinskega« v Furijanovi režiji, narodne pesmi, koncertni valček »Dobro jutro« itd. Po akademiji zabava.

Zveza kulturnih društev opozarja svoje članstvo na prireditve Mariborskega akademskega sablaškega kluba v četrtek 19. tm. ob 20. uri v restavraciji pri »Orlu«, in toplo priporoča močnega in ugodnega udeležbo. Mize naj se naroče pri vratarju. — Predsedstvo.

Knez Pavle predsednik Rdečega križa. Za predsednika Rdečega križa Jugoslavije je kralj imenoval kneza Pavla.

Pobiranje gledališkega davka. Določbe čl. 26. finančnega zakona za leto 1934-35 uvažajo v korist državnih narodnih gledališč posebno takso na kinematografske prireditve v krajih, kjer so gledališča, in sicer na vstopnice do 6 Din 0.50 Din, na vstopnice preko 6 Din pa 1 Din. Ker se je pojavilo vprašanje, ali se bo ta prispevek pobiral tudi tam, kjer gledališča gostujejo, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal pojasnilo, da se ta prispevek pobira samo v krajih, kjer so stalna državna gledališča. In sicer v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, ne pa tam, kjer gostujejo. V Mariboru se torej po tej uredbi ne bo pobiral gledališki davek.

Radio Ljubljana. Spored za petek 20. aprila. Ob 11: Šolska ura; »Kadar zemlja bebi«; 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: plošče; 18.30: izleti za nedeljo; 19: francoščina; 19.30: predavanje Narodne obrane; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino predvaja vefilm iz življenja največjega ljubavnega pustolovca »Manulescu«. Svetislav Petrovič, Ellen Richter, Hildebrand, Falkenstein, Kampers in drugi.

Kino Union. Od danes dalje čarobna Leharjeva opereta »Carjevič« z Marto Eggertovo in opernim pevcem H. Schönkerjem.

Ko se začne žile poapnjevati deluje uporaba naravne »Franc Jožefove grenčice« na redno izpraznenje črevesja in zmanjša naval krvi.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 19. aprila ob 20. uri: »Gorenjski slavček«. Zadnjič. Red B.

Petek, 20. aprila: Zaprti.

Sobota, 21. aprila ob 20. uri: »Hokuspokus«. Znižane cene.

Nedelja, 22. aprila ob 15 uri: »Jurček«. Globoko znižane cene od Din 15.— navzdol. Ob 20. uri: »X. Y. Z.«. Upriporitev »Dramskega studia Zveze kulturnih društev«.

»Hokuspokus« v treh dejanjih s predigro uprizore v soboto, 21. tm. prvič po znižanih cenah. To izredno zanimivo delo splošno ugaja ter mu sledi občinstvo pri vsaki uprizoritvi z največjo napetostjo.

»Jurček«, zabavno pravilčno igrano najboljšega slovenskega mladinskega dramatika Pavla Golie, ponove v nedeljo, 22. tm. ob 15. uri po globoko znižanih cenah od Din 15.— navzdol.

Premiera Ibsenove učinkovite drame »Nora« bo prve dni maja. V glavnih ulogah nastopita stara mariborska znanca, prvaka zagrebške drame, Hinko Nučič in Vika Podgorska.

Opozorjamo na poslednjo uprizoritev Försterjeve uspele opere »Gorenjski slavček«, ki je drevi, 19. tm. v gledališču.

Ko se začne krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franc Jožefove grenčice« na redno izpraznenje črevesja in zmanjša visok naval krvi. Mojštri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Jožefovo« grenčico, ker odpravi zastajanje v žilodnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vasja Pirc v Budimpešti. Naš šahovski mojster Vasja Pirc je prejel častno povabilo na mednarodni šahovski turnir, ki bo od 1. do 20. maja v Budimpešti. Na tem turnirju bo sodelovalo poleg madžarskih mojstrov še 16 tujcev, med njimi svetovno znani šahisti Flöhr, dr. Troybal, Spielman, dr. Tartakower, Grünfeld, Canal in jugoslovanski velemojster doktor Vidmar iz Ljubljane.

Fantje med seboj. V Strojni pri Prevaljah so se predsinočnim toplim fantjem. Popivali so najprej v neki gostilni, domov grede pa so si skočili v lase. Neki delavec je imel že deli časa piko na 23-letnega Edija Smrečnika. Kritičnega večera pa je z njim krvavo obračunal. Potegnil je nož in razrezal Smrečniku glavo. Hudo mu je poškodoval desno oko in so nevarno ranjenega prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Alarm. Ob petih zjutraj besno rohnenje električnega stanovanjskega zvonca. Vsa okna se odpirajo, vse preplašeno vprašuje, kaj je. Spodaj pa okrog velike hiše, celo zelo velike hiše mimo koraka vojak, pritiska celo šapo na pet, šest, deset električnih gumbov ob vratih ter prijazno vprašuje, ali tu satnuje »jedan oficir«. Človek bi pričakoval, da bo gospod, ki se da na ta originalni način buditi, ubogemu dečku že ne svojega cenjenega imena, vsaj številko in nadstropje svojega bivališča zaupal.

Aretiran potepuh. Neki Jože T. se je več let klatil po Mariboru in okolici ter se preživljal na nepošten način. Letošnjo zimo je bil soudeležen pri raznih vlomih v mestu in okolici, na vesti pa ima tudi neštete tatvine in druga nečedna dejanja. Jože je prebrisan človek in se je znal spretno izmikati očesu postave. Ko so mu postala tla v Mariboru prevročna, se je preselil najprej v Celje, nato pa v Ljubljano. Tam je poskušal nadaljevati svoje življenje. Imel pa je smolo in je bil aretiran. V spremstvu varnostnega organa je moral romati v Maribor, kjer ga bodo sodili zaradi zločinov, ki jih je tu izvršil.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 13.3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 11.5 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 16.8 stopinjah 737.8, reduciran na ničlo pa 735.8; relativna vlaga 70; vreme je tiho in jasno; vremenska napoved pravi, da bo vedno bolj hladno in da bodo ponekod nevihte.

Nacionalni Maribor in obmejno ozemlje

Apel vsem posameznikom in vsem našim slovenskim mariborskim društvom

Letošnja zadnja polovica zime je bila bolj podobna pomladi, pomlad se je pa spremenila v poletje. Vse je prehitelo druga leta vsaj za en mesec, če ne za več. Naenkrat smo se znašli sredi toplih in celo vročih solčnih dni v zeleni in cvetoči naravi. Napočil je čas, ko človek tako rad pohiti ven iz dolgočasnih mestnih zidov, ven v naravo, v naše podeželje, na poljane, v gozdove, s sadnim drevjem obdane vasi, pa gori na naše lepe vrhove. Izleti so koristni duši in telesu, ker nas razvedre in prerode. Toda mi v obmejnem Mariboru imamo tudi še druge dolžnosti, ki se dajo tako prijetno združiti z zabavnimi. Kliče nas naše obmejno podeželje na levem bregu Drave, v Slovenskih goricah, na Kobanskem in tudi tam dalje v Prekmurju.

Vsi ti prelepi naši kraji so bili še pred petnajstimi, šestnajstimi leti obsojeni na nacionalno smrt. Nemškutarska pesem se je širila vedno bolj in bolj med slovenskim obmejnimi ljudstvom, v Prekmurju ga je pa zajemalo madžarstvo. Konec svetovne vojne je sicer zaustavil nadaljnje širjenje, toda popolnega ozdravljenja še ni ustvaril. To pride lahko šele postopoma, polagoma in z našo pomočjo. Čim več bo te naše pomoči, temprej bo ostankov nemškega in madžarskega zastrupljenja konec! Priznati moramo, storili smo že veliko, manj mi v Mariboru, ki nas je veliko, kakor oni na deželi, ki jih je malo. Tu mislimo na našo nacionalno podeželsko inteligenco, zlasti na naše učiteljstvo. Marsikdo v mestu niti pojma nima, kako se ti naši redkoštevilni podeželski nacionalni delavci potijo in trudijo in ne žrtvujejo za nacionalno delo samo prostega časa, duhovnih in telesnih moči, temveč tudi svoj skromni denar. Kdor pa pozna to silno požrtvovalnost, se ji mora pokloniti in prevzame ga občutek sramu ob zavesti: mi nismo storili niti desetine, kar so oni!

Koliko nacionalnih, prosvetnih, gospodarskih in drugih društev je nastalo v teh petnajstih letih po trgih in vasesh našega obmejnega ozemlja! Koliko je bilo organiziranih raznih prireditev: telovadnih nastopov, iger, pevskih nastopov, nacionalnih zabav, tečajev, predavanj itd! In koliko smo pri tem sodelovali mi, slovenski nacionalni Mariborčani? Če hočemo biti odkriti, priznajmo brez olepšave: malo, zelo malo. Večinoma se niti toliko nismo potrudili, da bi obiskali prireditve, ki so jih organizirali naši pridni pode-

želski obmejni nacionalni delavci. Hudo je osamljenemu meščanu, ko pride po naključju na kako podeželsko prireditev, pa vidi, da je sam, da iz Maribora ni nikogar.

Kako vzpodbujevalno bi uplivalo na naše obmejno ljudstvo, če bi videlo, da se tudi mariborska slovenska »gospoda« zanimala za njegovo delo in zanj. Kako hvaležno bi bilo za to zanimanje, saj tako rado sprejme vsako dobro in iskreno besedo, zlasti v sedanjih težkih gospodarskih stiskah. Kdor to spozna, uvidi tudi, da je naše obmejno podeželsko ljudstvo v svojem bistvu zelo dobro in hvaležno kakor otrok. Da vztraja v najtežjih gospodarskih razmerah in je kljub vsemu trpljenju še vedno pripravljeno pomagati pri nacionalnem, prosvetnem in drugem delu, je najlepše spricevalo zanj. Zato zasluži naše spoštovanje in veliko veliko več zanimanja, kakor mu ga posvečamo mi leni in ozlovoljeni meščani.

Namesto pomladi smo dobili že v aprilu poletje, ki nas kliče ven. Pohitimo iz mesta vselej, kadar utegnemo, pot pa nas vodi v prvi vrsti v naše obmejno ozemlje, v naše prelepe kobanske in slovenskogoriške vasi! Ne obiskujmo samo velikih prireditev, h katerim nas žene velika, večtedenska propaganda, zanimajmo se tudi za manjše in obiščimo jih iz lastnega nagiba! V Mariboru imamo na

stotine najrazličnejših društev; če bi vsako priredilo vsako leto vsaj po en izlet v naše obmejne kraje, bi bili dobro obiskani vsako nedeljo in vsak praznik od rane pomladi do pozne jeseni in naše obmejno slovensko ljudstvo bi vedelo, da je z mestnim ena sama enota, ena narodna družina. Predsedniki in drugi odborniki teh društev, zganite se! Izdelajte programe! S tem ne boste koristili samo svojim članom, marveč tudi obmejni nacionalni stvari.

Samo kdor je že kdaj obiskal naše obmejno ozemlje, ve, kako je lepo in mi-kavno. Naši kobanski vrhovi z gostimi gozdovi, strmimi travniki in pašniki, malimi njivami, prijaznimi cerkvami in kmečkimi domovi ter prelepimi razglednimi točkami so vendar tako lahko pristopni, bodisi iz Maribora ali pa s postaj naših železnic. Potem Slovenske gorice med Dravo in Muro. Lepe ceste vabijo pešce, kolesarje, motocikliste in avtomobiliste, na razpolago so pa tudi udobni avtobusi naših prog. Kdor pa utegne, naj gre še dalje, obišče naj naše Prekmurje. Koliko jih je med nami v mestu, ki ga poznamo. Zdi se nam, da je tam nekje silno daleč za griči in doli in da je naša — Sibirija. V resnici nam je pa tako blizu in je najlepša pokrajina. Njegove skorajnepregledne ravnine s travniki, pašniki, gajmi in njivami, potem prekmurske gorice, podobne tako zelo našim med Dravo in Muro, dalje ob meji gozdovi in sredi vsega tega mesteca, trgi, prijazne vasi. To ni Sibirija. Tudi Prekmurje je naše, potrebno še boli zanimanja in ljubezni ko vse drugo. Bodi zato letošnje poletje vse posvečeno našemu obmejnemu ozemlju!

Hokuspokus

v treh dejanjih s predigro

Curt Goetz je napisal zanimivo komedijo, ki je vsaj deloma tudi originalna, obenem pa nekaj več kakor gola potegavščina, saj je v njej marsikaj, kar zveni kot satira in odkriva jedro trpkosti, skrite pod komiko in humorjem. Vsebinska je proces gospe Agde Kjerulfove, obdolžene umora svojega moža, slikarja Kjerulfa ali cirkuškega artista Peera Billea. In potem se mučijo trije znameniti pravnik: predsednik sodnega dvorja Severin Gandrup, ki naj jo sodi, državni pravnik Wulkens, ki naj jo toži ter odvetnik van Houten, ki naj jo brani — a se vsi vanjo zaljubijo. V drugem dejanju se odigra pred nami glavna razprava v porotni dvorani. Gospa Kjerulfova je bila skoro obsojena, a pojavi se nenadoma skrivnostni Peer Bille in izjavi, da je — on morilec. Kjerulfova je oproščena. Billi roma v zapor, a pobegne

in pride k oproščenki prav v trenutku, ko so se odzvali njenemu vabilu sodnik, tožnik in branilec. Takrat šele izvedemo, da Kjerulf sploh ni bil umorjen, da je bil umor le fingiran, kajti spremenil se je v resnici le v Peera Billea, moža brez brade. In zaradi tega je bil potreben ves veliki proces. Ost satire je tu!

Komedijo je prevedel, insceniral in zrežiral g. Jože Kovič. Prevod ima nekaj peg: ne pomaga nič, treba je povedati: v slovenskem gledališču v Mariboru ni nikogar, ki bi pisal čisto slovenščino! To ni najhujše, pač pa to, da prevajajo sami in se jim ne zdi potrebno pokazati prevoda komu, ki bi napake popravil. Pika! Inscenacija pa je bila prav lepa in prikladna, celo okusna. Za njo ni zastajala režija; to je torišče Kovičeve režiserske umetnosti!

Igra je bila usklajena in vsi liki so bili več ali manj prav dobro zasnovani ter izoblikovani. V celoti dobra predstava, ena boljših. V predigri, ki predstavlja pri-

zor v pisarni gledališkega ravratelja, izbiranje nove igre, so nastopili gledališki ravnatelj g. Pavle Kovič, igralec g. Gorinšek, dramaturg g. Harastovič, blaginčarka ga. Savinova, kritik g. Medven in pravni svetovalec g. Räsberger. Vsi več ali manj posrečeno. Sodnika Gandrupa je izoblikoval g. Vi. Skrbinšek zelo prepričevalno in dosledno. Tudi njegov prijatelj Lindboe je bil v kreaciji g. Groma ves odličen. Blesteč uspeh je zopet dosegel g. Jože Kovič z odvetnikom van Houtenona, dočim je upodobil državnega pravdnika lepo karakterizirano g. Furijan. G. Na krst je kot Peer Bille znova potrdil upravičenost sodbe, da je med mladimi zelo talentiran igralec. Visoko linijo je dosegla zopet gđ. Kraljeva kot Agda Kjerulfova. Splošno dobro je bila tudi sobarica gđ. Starčeva. Sluga John, sodni sluga in stražnik so bili gg. Crnobori, Blaž in Turk. —r.

Sokolstvo

Križevci pri Ljutomeru. Dramski odsek Sokolskega društva nam je 15. aprila ob 6. uri zvečer vprizoril v prostorih br. Kosija »Charlejevo teto«, burko v treh dejanjih. S to igro nam je prikazal slike iz vsega študentskega življenja, ki ga naše ljudstvo na deželi ne pozna. Pri tej burki se je občinstvo res nepriljubeno zabavalo, kar je izrazilo z močnim smehom, ki je prekinjal delo igralcev na odru. Vloge te burke so bile dobro razdeljene in tudi odlično izpeljane. Mnogo pa je pripomogla k tako sijajnemu uspehu krasna scena ter zunanost igralcev. Igro je obiskal tudi pesnik in pisatelj mnogih iger g. Cvetko Golar iz Ljutomera, ki je k tako odlično uspeli predstavi čestital igralcem, da so pokazali tako živahnost na zelo nepraktičnem majhnem odru. Obisk je bil zelo lep, kar je znak, da si je društvo že s prvo igro pridobilo gledalce, ki si jih je sedaj še bolj pritegnilo. Po igri se je razvila prijetna zabava. Prosvetar.

Dramski odsek Sokola I. Člani dramskega odseka imajo v petek 20. t. m. ob 20. uri na društvenem odru v bivši kadetnici važen sestanek. Udeležba strogo obvezna. Zdravo!

Sv. Anton v Slov. goricah. V nedeljo, dne 22. aprila 1934. priredimo veseloigro »Poslednji mož«! Vsa sosedna društva so tem potom najiskrenejše vabljeni! Na svljenje!

Nov uradni telefonski imenik. Dravska direkcija pošte in brzojava razglasa, da je izšel novi uradni telefonski imenik dravske banovine za leto 1934. Dobi se na vseh večjih poštah.

L. Prospignon:

Kratek zakon

Moj prvi zakon je trajal le nekaj hipov in kljub temu ni prekinil zaroke z ono, ki je pozneje postala moja žena. Vendar pa je bil to pravi zakon in nedvomno najboljšo delo v mojem življenju. Jaz sem sam sebi oprostil mnogo grehov zaradi sreče, ki sem jo napravil svoji začasni ženski.

Tisti čas sem diktiral svoje razprave nekemu staremu prepisovalcu. Bil je to najpoštenjši človek na svetu, ki so ga pa razne nesreče v življenju privedle v bedo. Bil je zgovoren in zanimiv človek, in dočim je pripovedoval, je njegova hči, bojazljiva, vitka blondinka, prepisovala trgovska pisma in račune. Dvakrat, trikrat sem jo zalotil samo in opazil, da jo moja navzočnost razburja. Ker je bila precej lepa, sem občutil do nje neko naklonjenost, ki sem jo pa hitro odgnal, ker bi bilo strašno, da bi mi postala ljubica. Vendar sem govoril z njo nežno in ji često pokazal, da mi ni neprijetna. Moja nežnost je padla v globoko dušo, tako globoko, da bi se prestrašil, če bi mogel to kdaj opaziti.

V tem času sem odpotoval, zaljubljen sem se, zaročil sem se in se vrnil zopet v Pariz, da dokončam započeto delo. Prvo jutro po moji vrnitvi v Pariz je nekdo potrkal na moja vrata in zagledal sem svojega starega prepisovalca. Bil je ves suh in prepaden, in oči je imel otečene od joka.

»Gospod,« me je nagovoril, »oprosti-

te mi, da prihajam k vam v tem času... Moja hči je na smrtni postelji...«

»Res!« sem odgovoril bolj vliudno kot razburjeno.

»V bolnišnici je, gospod... pa sem prišel, da vas naprosim... da vam povem...« Prestal je in v zadregi pričel jecati. Njegove oči so bile polne bolne prošnje in takrat je dejal: »Moja hči vas ljubi!... Pred njeno skorajšnjo smrtjo sem si mislil, da morem...« Ne davši mi časa, da se umirim, je pričel praviti nenavadno dolgo in ganljivo ljubezensko pravljico, tako, da so se naposled tudi meni osolzile oči. »Ali jo hočete videti? Kako srečna bi bila! Samo nekaj dni ji je še dano živeti!«

Čez pol ure sem bil poleg uboge deklice. Kako divna je bila! Njene bolne oči so zažarele, ko so me zagledale, in vsa je zatrepetala od radosti. Vedela je, da mi je njen oče pripovedoval o njeni ljubezni, pa je začela tudi sama govoriti o njej — povedala mi je svoj žalostni in nežni roman, rekla mi je, kako me je vzljubila, kako se je bala, da je jaz ne bi hotel ljubiti in kako si je želela umreti. Njena svetlolasa glava, naslonjena na belo vzglavje, njene divne oči in majhna usta so me tako razburile, da sem občutil silno bolečino v srcu. Naposled me je vprašala z drhtečim glasom: »A vi?... ste li kdaj... kdaj?...«

Kaj sem ji mogel reči? Kaj sem mogel storiti? Da jo ubijem z resnico ali pa jo potolažim z lažjo? Sočutje mi je pokazalo pot: »Je-li resnica?«

»Res je.« Videl sem veselje, kakor ga nisem še nikdar poprej v življenju. In v

tem trenutku se je pojavila v mojem srcu brezmejna dobrota, ki vodi mistike v smrt.

Ne vem, kaj se je zgodilo, da je prihodnje dni pričela sumiti. Dejala mi je: »Ali me ljubiš toliko, da me boš poročil?«

Prisegel sem ji. Blaženo se je smehljala in molila k Bogu. Nekega dne je bila tako mil... jaz pa tako razburjen, da sem si v resnici zaželel, da jo osrečim. To me ni dosti veljalo, ker je nesrečnica mogla živeti le še nekaj dni. Najino zaroko hočem objaviti,« sem ji dejal.

Njeno veselje je bilo strašno. Obraz ji je zagorel v čarobnem sijaju, in dočim me je pritiskala na svoja uvela prsa, se smehljala in jokala, govoreč mi o svoji ljubezni, sem občutil, da sem napravil vsaj ene mu človeškemu bitju veselje, ki je enako veselju celega srečnega življenja. Svoji zaročenki nisem ničesar javil, ker sem bil prepričan, da mi bo »pozneje« to že oprostila. Zaroka je bila objavljena in pričel sem pripravljati vse potrebno za poroko. Nekaj dni je živela popolnoma blaženo. Njena ljubezen se je zategnila in zavlekla. Neka čarobna lepota ji je ozarila obraz kot aureola. Čisto očarala me je, vzbudila v meni nežnost, kakršno občutijo matere napram svoji deci, ki je obsojena na prezgodnjo smrt. Dal sem jo prenesti v zasebno sobo, kjer so jo zdravili najboljši zdravniki in bolničarka je morala biti poleg nje noč in dan. Večji del svojega prostega časa sem prebil poleg nje. Nisem se mogel nasititi njene divnega pogleda in uživanja, ki ga

je izzivala v njej vsaka moja kretnja, vsaka beseda.

Tako je potekal čas. Naposled je napočil dan poroke. Po civilni poroki so napravili oltar v bolnišnični sobi. Obklesali so jo v belo poročno obleko. Žarela je od sreče kot majski dan. Živela je dvajset let in eno uro. Kadarkoli zaprem oči, jo vidim. Vsa se je pretvorila v oči, ki so bile tako lepe, da se zaradi njih njeno bledo, upadlo lice niti opazilo ni. Blag nasmešek je lebdel na njenih ustnicah. Sklenivši svoje male roke je poslušala duhovnikove besede. Ko je pa položil najini roki drugo v drugo, je zadržetela po vsem telesu in pobožno, svečano je rekla: »Hočem!« Nato se je zgrudila. Vse njene moči so bile izčrpane. Nežno je šepetala, sanjala je, privlačevala me je s svojimi ustnami. Senca smrti se je hitro spuščala, toda ona je ni čutila.

Na večer je zašepetala: »Me li ljubiš Jaques... Čutim, da zdaj več ne morem umreti...« Njen glas je prihajal kot iz daljave, kot zvon preko morja, kot šumenje daljnega gozda. Njena glava je ležala nepremično, nobenih bolečin ni občutila, samo neprestano je ponavljala: »Jaz ne morem umreti!« Smrt je bila tu. Zašepetala je: »Ljubim te... živela bova tam... v polju... kjer so cvetice...« In izdihnila je v veselju.

Večer se je spustil na zemljo. Mrak. Motril sem svojo ubogo mladenko v njeni poročni obleki. Objela me je silna žalost in občutil sem, da mi bo mnogo odpuščeno, ker sem osrečil ubogo deklico, ker sem združil srečo s smrtjo.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Iz teh mračnih misli ga je predramil še glas gonga. Ozrl se je proti vhodu ter opazil poveljnika Amarazisa in njegove vojščake, ki so prignali pred najvišje sodnike skrušena azteška častnika. Planil je kvišku in skočil k njima.

»Milost, princ princev!« sta vzkliknila Savadagak in Buramak v azteščini, padla pred Aftagada na kolena in udarila s čelom ob tlak.

»Kaj sta storila?« je zagrmel princ, toda prekinil ga je še tisti hip ostri glas vrhovnega sodnika Libisa, ki je dejal:

»V imenu faraona faraonov, velikega Semisa Ofirisa, prepovedujem pogovor v nam nerazumljivem jeziku ljudstva dežele večera! Dovolili smo ti, princ princev, prisostvovanje samo kot poslušalca, ne kot izpraševalca in sodnika. Tvoja častnika sta umorila dva naša častnika v našem mestu, zato pripada samo nam pravica sodbe.«

Aftagad je požrl jezo in se vrnil na

svoj prostor. Savadagak in Buramak sta ostala na tleh.

»Častnika kralja kraljev, Savadagak in Buramak,« je pričel Libis, »obtožena sta uboja častnikov faraona faraonov Nairisa in Adnirarisa, kaj lahko navedeta v svojo obrambo?«

»Milost, gospod!« sta vzkliknila hkratu Savadagak in Buramak.

»Govorita vsak zase,« je dejal Libis. »Najprej govori ti, pribočnik Savadagak! Zakaj si to storil?«

»Milost gospod!« je vzkliknil Savadagak in dvignil glavo. »Branil sem samo svojo čast in življenje.«

»Torej priznavaš, da si s svojim pribočnikom Buramakom ubil častnika Nairisa in Adnirarisa?«

»Priznavam, gospod.«

»Kako je bilo? Kaj sta ti storila?«

»Zasledovala sta dve azteški deklici, Isto in Upo, hčerki zlatarja Ulamaka. Zmerjala sta mene in tovariša mojega z divjaki in bakrenopolnimi opicami, na-

padla sta naju in hotela zaklati. Branila sva se, in ker sva bila spretnejša, sva zmagala midva.«

»Zakaj sta potem zbežala in se skri-la? Zakaj nista prišla takoj na dvor in sama povedala, kaj sta storila?«

»Bil je praznik svetega Ibisa, ptice krvi in zaljubljene mesečine, in sva bila izbrana.«

»Kdo vaju je izbral?«

»Hčerki zlatarja Ulamaka.«

»In ti, tekač Buramak, kaj praviš ti?«

»Poravljam to, kar je dejal moj tovariš. Bilo je natanko tako.«

»Si vedel, da je prepovedano upirati se častniku faraona faraonov, velikega Semisa Ofirisa?«

»Ne.«

»Si vedel, da je prepovedano oskruniti z atlantsko krvjo praznik svetega Ibisa?«

»Ne.«

»Si vedel, da zapade smrti, kdor prelije kri na dan ptice ljubezni?«

»Ne.«

»Princ princev,« se je obrnil Libis k Aftagadu, »kakšne so vaše postave v deželi večera? Ne prepovedujejo ubijati Atlante? Ne prepovedujejo skrunjenja

praznika svetega Ibisa? Ne kaznujejo z darovanjem na žrtveniku svetega Apisa zločincev, ki se pregreše?«

»Postave v deželi mojega očeta, kralja kraljev, prepovedujejo moriti samo iz sovraštva in koristoljubja. Kdor se samo brani, ni zločinec, tudi če umori. Nasproti no, vsak vojščak kralja kraljev je dolžan kaznovati tistega, ki ga razžali. Praznik ptice krvi ni izjema, ker se pri nas ne slavi tako veličastno kakor v Semisirisu.«

»V Semisirisu veljajo postave Atlantov.«

»Moja častnika jih nista poznala. Če se ne bi bila branila, bi bila sedaj mrtva in pred sodniki velikega bi stala vaša častnika Nairis in Adniraris. To bi bila edina razlika. Zato zahtevam, da se izročita meni, da ju sam kaznujem!«

»Naša postava tega ne dovoljuje, princ princev. Pisar Azuris, preberi postavo!« Azuris je poiskal papirus, ga razvil in zbiral hierogliffe v besede:

»Vsak zločin, izvršen na ozemlju ljudstva faraona faraonov, se kaznuje po postavah Atlantov in sodbo izrekajo atlantski sodniki v imenu Najvišjega in faraona faraonov.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Tekma v smuku s Triglava 29. aprila 1934

JZSS razpisuje za 29. aprila tekmo v smuku za prvenstvo zveze. Proga teče izpod vrha Rži naravnost proti apnenci v Krmi (ne pod Rjavino), od tam na lovsko kočjo in preko Medvednice na Vrtačo, kjer je cilj. Višinska razlika je okoli 1000 m. Start bo v nedeljo 29. t. m. zjutraj; čas določi vodstvo na kraju. Prijava je dovoljena le članom verificiranim pri zvezi, ako se prijavijo na zvezinih tekmovalnih prijavnicah preko svojega kluba. Zaključek prijav bo dne 26. t. m. ob 17. uri. Žrebanje isti dan v damski sobi kavarne »Emone« v Ljubljani. Prijave je nasloviti na JZSS v Ljubljani. Nagnadno prijavljanje in tekmovanje izven konkurence ni dovoljeno. Prenos prtljage uredi vsak tekmovalce sam ali pa njegov klub. Vsak tekmuje na lastno odgovornost. Klubi so dolžni prijaviti samo dobro trenirane tekmovalce, ker je proga težka. Zmagovalec in drugo in tretje plasirani prejmejo priznanice, zmagovalcu pa se prizna naslov zvezinega prvaka v smuku za leto 1934. Tekma je v priredbi JZSS skupno s Smučarskim klubom Dovje-Mojstrana. Za vodstvo tekme je določen dr. Zdenko Švigelj. Objava rezultatov in razdelitev priznalic bo v nedeljo ob 16. v hotelu »Triglav«. V primeru skrajno neugodnega vremena se bo tekma odpovedala.

ISSK Maribor: Čakovečki SK. V nedeljo 22. t. m. gostuje v Mariboru enajstoričar Čakovečki SK ter bo odigrala proti ISSK Mariboru prvenstveno tekmo. Tekma bo na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu in se bo pričela ob 16.30.

Jugoslavija: Romunija. Za mednarodno nogometno tekmo Jugoslavija: Romunija, ki bo 29. t. m. v Bukarešti, je JNS postavil naslednjo reprezentanco: Glaser, Lukić, Belošević, Arsenijević, Gajer, Lehner, Glišović, Vujadinović, Marjanović, Kragić in Kokotić. Tekmo bo sodil belgijski sodnik Langenus.

ZNS, poverjenišтво Maribor, službeno. Drevo ob 19.30 zelo važen sestanek vseh sodnikov na vrtu restavracije »Union«.

SSK Maraton opozarja vse klube in tekmovalce, da se prične nedeljski lahkoatletski miting točno ob 9. na Livadi. Prireditelj je mišljena kot odhodnica atletoma Fiku in Germovšku, ki odhajata k vjakom.

Ptuj

Petdesetletnica

Posojilnice v Ptuj

V nedeljo 15. t. m. je slavila ptujška »Posojilnica« petdesetletnico svojega plodonosnega obstoja. Pred pol stoletjem je v teh krajih našega kmeta, zlasti vinogradnika, tlačila nič manjša stiska kakor danes. Cene za njegove pridelke so bile

zdrknile nenavadno nizko, to pa, kar je kupoval, je moral plačati drago. Zaradi tega je padal v vedno večje dolgove. Posojila je mogel dobivati le od oderuhov, ki so ga izmzgavali do skrajnosti. V tem najnevarnejšem času se je našlo nekaj pravih rodoljubov, ki so spoznavši nevarnost, ki preti našemu kmetu, sklenili ustanoviti denarni zavod, ki bi našemu kmetu dajal dolgoročno in na nizke obresti posojila in mu tako omogočil prestati najhujšo dobo. Ti možje so bili dr. Jakob Ploj, dr. Alojz Gregorič, prof. Jožef Žilek, župnik Božidar Raič iz Sv. Barbare in odvetniški koricipijent dr. Franc Jurtela.

Tako je nastala »Posojilnica«. Spomladi 1884 je začela delovati. V tem letu je štela 360 članov, leta 1894. pa že 4024; danes jih šteje 14.875. Tako je takrat pred petdesetimi leti »Posojilnica« uspešno pomagala obvarovati našega kmeta pred propadom; pa tudi ves čas pozneje je bila tista opora, na katero se je naš kmet vedno lahko zanesel, da mu pomaga z nasvetom in cenanim kreditom. Kolikšna pomena je bilo to tudi v narodnem oziru, ni težko uganiti. Že leta 1884. je izplačala »Posojilnica« okrog 100.000 kron posojil, do leta 1900 pa že okrog 6 milijonov kron. Od leta 1900 do 1. 1921 pa je izplačala okrog 22 milijonov kron; od leta 1922 do 1933 pa 34.608.445 Din. Njen vpliv je vedno bolj rasel in spada še danes med najuglednejše denarne zavode v našem mestu. Njene pomoči pa so vedno bile deležne tudi razne ustanove, ki so hile potrebne podpore. Ne smemo pozabiti na podpore, ki jih je »Posojilnica« dajala vsako leto revnim visokošolcem. Posojilnici k njenemu jubileju iskreno čestitamo in želimo, da še vnaprej vrši tisto prekornisto nalogo, ki jo je vrlila doslej, kolikor ji to omogočajo današnje težke razmere v svetu.

Posojilnica je slovesno proslavila jubilej preteklo nedeljo ob 10. uri s slavnostno sejo svojega odbora. Ob 11. uri pa je bila odkrita spominska plošča ustanovitelju in dolgoletnemu načelniku »Posojilnice«, odvetniku dr. Francu Jurteli, ki ji je načeloval od njene ustanovitve do svoje smrti l. 1926. Slavnostni govor je imel gimnazijski ravnatelj v pokojju g. dr. Komljanec, ki je v jedrnatih besedah orisal velike zasluge pokojnikove za ustanovitev in razvoj »Posojilnice« in ga slavil kot vzglednega narodnega borca in človeka, ki nikomur ni odklonil pomoči. — Spominska plošča je vridana v hišo, v kateri je dr. Jurtela do svoje smrti stanoval in je last »Posojilnice«. Odkritju plošče je prisostvovalo mnogo ljudstva, iz Ljubljane pa je dospel podban g. dr. Pirkmajer. Po odkritju je bil banket v Narodnem domu.

Papež bo obiskal svoj rojstni kraj.

Papež Pij XI. bo letos obiskal svoj rojstni kraj Desio. Pred dnevi je sprejel v avdijenco župana Desie, ki bo pripravil vse za čim svečanejši sprejem.

Nov problem naše severne sosede

Habsburžani in nova avstrijska ustava

Kakšen bo v novi ustavi Avstrije zakon o imetju in premoženju Habsburžanov, to vprašanje je postalo ponovno aktualno. Nasprotno kakor v Nemčiji, kjer privatna imovina posameznih kneževskih rodbin ni bila podržavljena, so bili v Avstriji izdani zakoni že leta 1919., da izgube Habsburžani vse svoje imetje na področju avstrijske republike, brez razlike odkod izvirajo deli premičnin in nepremičnin. Kompromise lahko sklepajo z ozirom na svojo imetje samo tedaj, če se člani habsburških rodbin pismeno obvežejo, da se odrečejo svojemu potomstvu, da opuste svoje naslove in časti in da tako postanejo navadni državljani avstrijske republike ter se kot taki pokoravajo njenim zakonom.

O teh zakonih o Habsburžanih je bilo prelitega precej črnila. Da bi se določilo pravo stanje premoženja, sta bili odredjeni dve komisiji, ki sta razdelili vse imetje na 8 skupin. Od teh 8 skupin je bilo proglašeno imetje prvih treh za popolno last cesarske habsburško-lotarinške hiše. Pod tem je razumeti takozvano kronsko neprodajno dedno posestvo cesarja Franca Jožefa, ki predstavlja imetje v gotovini 30.000.000 starih avstrijskih kron in dva mala lovška gradiča. K temu pripada tudi ogromna knjižnica habsburške rodbine, nadalje zbirka knjig cesarja Franca Jožefa I., portreti Habsburžanov in zbirke dragocenih bakrorezov ter Falkensteinovo dedno posestvo, ki predstavlja vrednost 2.274.000 starih predvojnih kron.

Kakor nekateri namigavajo, bo vse to imetje, ko bo stopila nova ustava v veljavo, zopet vrnjeno Habsburžanom, iz-

vzemši gotovine, ki so jo razne vlade doslej zapravile. Vse premoženje in imetje bo vrnjeno pod pogojem, da Habsburžani ne bodo raznih dragocenih zbirk napravili in jih preselili v kako drugo državo. Mimo vsega tega pa zahtevajo Habsburžani tudi takozvani rodbinski fond. Imetje, ki spada v ta fond, se ni smatralo nikdar kot državno, ker izvira še iz časov Marije Terezije. Omenjeni fond predstavljajo: grad Laxenburg, nadalje dvorci v Orthu, Pöggstallu in Matighofnu, 5 velikih hiš na Dunaju in vrednostni papirji v nominalni vrednosti 32.317.351 kron. Vse te nepremičnine bodo dobili Habsburžani nazaj. Nastane samo vprašanje, ali se bodo smeli tudi okoristiti z dohodki vsega tega imetja. Pri današnjem slabotnem finančnem stanju državnega proračuna je zelo malo verjetno, da bi dobili Habsburžani kakršnokoli gotovino. Tudi se ni rešeno vprašanje zbirk in umetniških slik, ki so shranjene v dvorskem in drugih muzejih. Dvorec v Schönbrunnu in dvorec v Hetzendorfu bosta še nadalje v državnih rokah.

Z vsemi temi vprašanji si belijo danes Avstrijci glave. Osnovana je posebna komisija, ki bo proučila vse možnosti in rešitve. Izgleda pač, da bo sedanja vlada v Avstriji spremenila stališče do Habsburžanov, vendar pa s tem še ni rešeno, da bo že sedaj omogočila njih vrnitev na prestol.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Mali oglasi

Razno

SVETLI PREMOG DIN 37.— suhi kolobarji Din 4.—, prevozi tovorov po nižini cen. Tičar, Magdalenski park. Telefon 2715. 1428

POLOVICNA ZIDNA OPEKA. 8 para komad, dober zidni gruč za posipanje poti se odda brezplačno pri stavbi dr. Blanke v Kopališki ulici. Vprašati pri Rudolfu Kiffmannu, Maribor. 1564

TRAJNE KODRE, vodno ondulacijo z najboljšimi tu- in inozemskimi preparati izvršuje salon Mrakič, Cankarjeva ulica 1 in Kralja Petra trg 4. 1565

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Zlata ovrtnica Din 95 samo pri 1396 M. ILGER-jevem sinu

Službo dobi

RABIMO STROKOVNEGA ORGANIZATORJA.

zmoglega strojepisa, za tri popoldneve v tednu. Ponudbe z zahtevano plačo na upravo »Večernika« pod šifro Strojepisec. 1567

Službo išče

UČENCA

sprejemem v modno trgovino. Naslov v upravi »Večernika«. 1547

Stanovanje

TRI OSEBE

iščejo s 1. majem 1 ali 2 sobno stanovanje. Plačam za 1 leto naprej. Naslove pustiti v upravi »Večernika«. 1566

DVO IN TRISOBNA STANOVANJA

za Din 500, 600 in 700 oddam. Naslov v upravi lista. 1568

STANOVANJE, dve sobi in kuhinjo, oddam. Vicol. 1159

Sobo odda

ODDAM SOBO

s hrano in posebnim vhom. Vrbanova ul. 28, pritičje, desno. 1571

Kupim

KUPIMO ŽELEZNO WERTHEIM BLAGAJNO.

Pismene oferte prosimo na upravo lista pod »Blagajna«. 1569